

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра міжнародної економіки та світового господарства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи

«_____» _____ 20__ р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Політична економія і основи ринкової економіки

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань _05 "Соціальні та поведінкові науки"

спеціальність 051 "Економіка"

освітня програма Міжнародна економіка

спеціалізація Міжнародна економіка

вид дисципліни _____

(обов'язкова / за вибором)

факультет економічний

2018/ 2019 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою економічного факультету

22. 06. 2018 року, протокол № 8

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: к.е.н., доцент Задорожна Ольга Григорівна

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародної економіки та світового господарства
протокол № 9 от 11. 06. 2018 року

Завідувач кафедри

_____ Задорожний Г.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією економічного факультету
протокол № 9 від 21.06.2018 року

Голова методичної комісії

_____ Євтушенко В.А.
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Політична економія і основи ринкової економіки” складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки

Перший (бакалаврський) рівень
(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

спеціальності 051 «Економіка»

спеціалізації «Міжнародна економіка»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є формування системи знань про суспільний спосіб виробництва, закони функціонування і розвитку суспільної економіки і з’ясування чинників формування і напрямів розвитку сучасних соціально-економічних систем.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є формування економічного мислення, тобто сукупності поглядів, уявлень та суджень особи про економічну реальність, які визначають її господарську поведінку.

1.3. Кількість кредитів 5/5

1.4. Загальна кількість годин 150/150

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обовязкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
1-й	1-й
Лекції	
32 год.	12 год.
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
86 год.	123 год.
Індивідуальні завдання	
	15 год.

1.6. Згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми студенти повинні досягти таких результатів навчання: знати сутність і закони виробництва й споживання державного регулювання економіки.

1. Тематичний план навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Сучасні проблеми розвитку ринкової економіки

Тема 1. Предмет та методи політичної економії

Визначення предмета політичної економії в процесі розвитку економічної думки. Нова парадигма політичної економії. Сучасні визначення предмета політекономії. Сучасні методи політичної економії. Функції політекономії. Роль та місце політичної економії у формуванні економічної політики.

Тема 2. Виробництво матеріальних благ та послуг

Сутність та структура економічної системи. Класифікація економічних систем за різними ознаками. Преваги та недоліки сучасної змішаної економіки. Сучасні моделі змішаної економічної системи: німецька, американська, японська, інші. Формування української моделі економічної системи.

Тема 3. Економічні потреби та інтереси

Власність як економічна категорія. Типи і форми власності. Необхідність реформування власності в умовах переходу до ринку. Роздержавлення та приватизація: цілі, сутність, напрями, наслідки. Проблеми реформування власності в Україні і в інших країнах світу.

Тема 4. Економічна системата закони її розвитку.

Економічні теорії про вартість товару: теорія трудової вартості, теорія "трьох факторів", теорія граничної корисності. Особливості дії закону вартості. Види грошей. Особливості сучасних грошей. Функції грошей. Рівняння обміну Фішера. Закон грошового обігу. Особливості грошового обігу в Україні. Сучасна грошова система. Інфляція, її особливості у сучасній економіці.

Тема 5. Товарна форма організації суспільного виробництва. Товар і гроші.

Сучасні форми та системи заробітної плати. Номінальна і реальна заробітна плата. Мінімальна заробітна плата та зв'язок із вартістю робочої сили. Проблеми зайнятості та безробіття у сучасних умовах. Особливості безробіття в Україні та інших країнах світу. Необхідність державного регулювання зайнятості.

Тема 6. Процес накопичення капіталу.

Монополії Діалектика зв'язку товару, грошей та капіталу. Сутність, види, форми капіталу. Концентрація та централізація капіталу. Процес накопичення капіталу. Валові та чисті інвестиції. Монополії та їх роль у сучасній економіці. Транснаціональні (ТНК) та багатонаціональні корпорації (МНК). Антимонопольне законодавство в світі та Україні. Змістовний модуль 2. Галузеві та світові особливості руху капіталу

Тема 7. Сучасні теорії витрат виробництва та прибутку

Сучасні теорії витрат виробництва. Сучасна класифікація витрат. Види витрат виробництва та проблема їх зменшення. Практична значущість різних видів витрат виробництва. Собівартість товару і його структура. Види, сутність та функції прибутку. Норма прибутку. Фактори, які впливають на норму прибутку. Практична значущість різних видів прибутку. Проблеми отримання прибутку в Україні та інших країнах світу.

Тема 8. Ринок та його інфраструктура

Сутність, види та функції сучасного ринку. Закон попиту та закон пропозиції. Нецінові фактори попиту і пропозиції. Ціна товару: сутність, 9 види, фактори, що на неї впливають. Особливості ринкових відносин в Україні. Необхідність, сутність, види та функції підприємництва. Інфраструктура ринку та її складові. Фондові та товарні біржі, біржі праці, інші.

Змістовний модуль 2.

Тема 9. Домогосподарство в системі економічних відносин

Специфіка аграрних відносин. Проблеми формування аграрних відносин в Україні та інших країнах світу. Рентні відносини. Ціна землі. Проблеми формування агропромислового комплексу.

Тема 10. Підприємство як товаровиробник

Підприємство: сутність, функції, види, роль у ринковій економіці. Сучасні види підприємств: приватні, акціонерні товариства, холдинги, інші. Промисловий капітал, його кругообіг та обіг. Час обороту капіталу та показники обороту. Основний та оборотний капітал. Політика прискореної амортизації. Проблеми функціонування промислового капіталу

Тема 11. Сучасні проблеми суспільного відтворення та економічного зростання

Процес виробництва та відтворення. Суспільне відтворення та його види: просте, розширене та звужене відтворення. Умови реалізації суспільного продукту при простому і розширеному відтворенні. Проблеми економічного зростання у сучасних країнах світу.

Тема 12. Економічний розвиток

Зміна ролі держави у сучасній економіці. Економічні функції держави. Сутність, цілі, важелі (інструментарій) та основні напрями регулювання економіки. Проблеми регулювання економіки в Україні та інших країнах світу.

Тема 13. Господарський механізм в системі суспільного виробництва

Купецький та торговий капітали. Сучасний торговий капітал. Торговий прибуток і механізм його отримання. Чисті та додаткові витрати обігу. Сучасні види та форми торгівлі у світі. Проблеми розвитку торгівлі в Україні та інших країнах світу.

Тема 14. Сучасні економічні системи

Процес виробництва та відтворення. Суспільне відтворення та його види: просте, розширене та звужене відтворення. Умови реалізації суспільного продукту при простому і розширеному відтворенні. Проблеми економічного зростання у сучасних країнах світу.

Тема 15. Суть та структура світового господарства

Особливості сучасного етапу розвитку світового господарства. Міжнародна економічна інтеграція. Головні інтеграційні угруповання світу та Україна. Міжнародна торгівля на початку XXI століття, її роль, форми та тенденції. Сутність і форми міжнародного руху капіталів, його масштаби, динаміка, особливості, наслідки. Міжнародні валютно-фінансові відносини. Етапи розвитку світової валютної системи. Особливості сучасного етапу розвитку валютної системи. Міграція робочої сили у сучасному світі. Науково-технічне співробітництво, спільне спорудження об'єктів, інші форми міжнародних відносин.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин
----------------------	-----------------

	денна форма						заочна форма					
	усьо го	у тому числі					усьо го	у тому числі				
1	2	л	п	лаб	інд.	с. р.	8	л	п	лаб.	інд.	с. р.
Розділ 1.												
Тема 1. Предмет та методи політичної економії	10	2	2			6	10	0,5			1	8,5
Тема 2. Виробництво матеріальних благ та послуг	10	2	2			6	10	1			1	8
Тема 3. Економічні потреби та інтереси	10	2	2			6	10	1			1	8
Тема 4. Економічна системата закони її розвитку.	10	2	2			6	10	0,5			1	8,5
Тема 5. Товарна форма організації суспільного виробництва. Товар і гроші.	10	3	3			4	10	1			1	8
Тема 6. Процес накопичення капіталу.	10	2	2			6	10	0,5			1	8,5
Тема 7. Сучасні теорії витрат виробництва та прибутку	10	2	2			6	10	0,5			1	8,5
Тема 8. Ринок та його інфраструктура	10	3	3			4	10	1			1	8
Разом за розділом 1	80	18	18			44	80	6			8	66
Розділ 2.												
Тема 9. Домогосподарство в системі економічних відносин	10	2	2			6	10	0,5			1	8,5
Тема 10. Підприємство як товаровиробник	10	2	2			6	10	0,5			1	8,5
Тема 11. Сучасні проблеми суспільного відтворення та економічного зростання	10	2	2			6	10	1			1	8
Тема 12. Економічний розвиток	10	2	2			6	10	1			1	8
Тема 13. Господарський механізм в системі суспільного виробництва	10	2	2			6	10	1			1	8
Тема 14. Сучасні економічні системи	10	2	2			6	10	1			1	8
Тема 15. Суть та структура світового господарства	10	2	2			6	10	1			1	8
Разом за розділом 2	70	14	14			42	70	6			7	57
• Усього годин	150	32	32			86	150	12			15	123

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Сучасні підходи до визначення предмета політичної економії 1. Сучасна парадигма політичної економії. Новітні підходи до визначення предмета політичної економії. 2. Методи та функції політичної економії.	2

	3. Політична економія та економічна політика.	
2	Тема 2. Сучасні моделі розвитку економічних систем 1. Сутність та структура економічної системи. Класифікація економічних систем за різними ознаками. Преваги та недоліки сучасної змішаної економіки. 2. Сучасні моделі змішаної економічної системи: німецька, американська, японська, інші. 3. Проблеми формування української моделі економічної системи.	2
3	Тема 3. Реформування відносин власності 1. Власність як економічна категорія. Типи і форми власності. 2. Необхідність реформування власності в умовах переходу до ринку. Роздержавлення та приватизація: цілі, сутність, напрями, наслідки. 3. Проблеми реформування власності в Україні.	2
4	Тема 4. Діалектика взаємозв'язку товару та грошей у сучасних умовах 1. Економічні теорії про вартість товару: теорія трудової вартості, теорія "трьох факторів", теорія граничної корисності. 2. Особливості дії закону вартості. Види грошей. 3. Функції грошей. Закон грошового обігу. 4. Особливості грошового обігу в Україні.	2
5	Тема 5. Проблеми зайнятості та заробітної плати у сучасній економіці 1. Сучасні форми та системи заробітної плати. 2. Проблеми зайнятості та безробіття у сучасних умовах. 3. Особливості безробіття в Україні та інших країнах світу.	2
6	Тема 6. Ринок та його інфраструктура 1. Сутність, види та функції сучасного ринку. 2. Ціна товару: сутність, 9 види, фактори, що на неї впливають. 3. Особливості ринкових відносин в Україні.	2
7	Тема 7. Процес накопичення капіталу. 1. Діалектика зв'язку товару, грошей та капіталу. 2. Сутність, види, форми капіталу. Концентрація та централізація капіталу. 3. Процес накопичення капіталу. Валові та чисті інвестиції. Монополії та їх роль у сучасній економіці. 4. Транснаціональні (ТНК) та багатонаціональні корпорації (МНК).	2
8	Тема 8. Промисловий капітал та закономірності його обороту 1. Підприємство: сутність, функції, види, роль у ринковій економіці. 2. Сучасні види підприємств: приватні, акціонерні товариства, холдинги, інші. 3. Промисловий капітал, його кругообіг та обіг.	3
9	Тема 9. Сучасні теорії витрат виробництва та прибутку 1. Сучасні теорії витрат виробництва. 2. Сучасна класифікація витрат. Види витрат виробництва та проблема їх зменшення. 3. Собівартість товару і його структура. 4. Види, сутність та функції прибутку. Норма прибутку. Фактори, які впливають на норму прибутку.	2
10	Тема 10. Особливості руху позичкового капіталу в умовах сучасного ринку 1. Лихварський та позичковий капіталі. 2. Особливості руху позичкового капіталу у сучасній економіці. 3. Особливості кредитних відносин у сучасних умовах. Сучасні банки та їхній прибуток.	2
11	Тема 11. Торговий капітал та проблеми його функціонування в сучасній економіці	2

	<p>1.Купецький та торговий капітали. Сучасний торговий капітал.</p> <p>2.Чисті та додаткові витрати обігу.</p> <p>3. Сучасні види та форми торгівлі у світі.</p> <p>4.Проблеми розвитку торгівлі в Україні та інших країнах світу.</p>	
12	<p>Тема 12. Аграрні відносини та проблеми їх розвитку</p> <p>1.Специфіка аграрних відносин.</p> <p>2.Проблеми формування аграрних відносин в Україні та інших країнах світу.</p> <p>3.Рентні відносини. Ціна землі.</p> <p>4.Проблеми формування агропромислового комплексу.</p>	2
13	<p>Тема 13. Роль та функції держави в сучасних умовах</p> <p>1.Зміна ролі держави у сучасній економіці. Економічні функції держави.</p> <p>2.Сутність, цілі, важелі (інструментарії) та основні напрями регулювання економіки.</p> <p>3.Проблеми регулювання економіки в Україні та інших країнах світу.</p>	2
14	<p>Тема 14. Сучасні проблеми суспільного відтворення та економічного зростання</p> <p>1.Процес виробництва та відтворення. Суспільне відтворення та його види: просте, розширене та звужене відтворення.</p> <p>2.Умови реалізації суспільного продукту при простому і розширеному відтворенні.</p> <p>3.Проблеми економічного зростання у сучасних країнах світу.</p>	2
15	<p>Тема 15. Особливості міжнародних економічних відносин на сучасному етапі розвитку світового господарства</p> <p>1.Особливості сучасного етапу розвитку світового господарства. Міжнародна економічна інтеграція. Головні інтеграційні угруповання світу та Україна.</p> <p>2. Міжнародна торгівля на початку XXI століття, її роль, форми та тенденції.</p> <p>3.Сутність і форми міжнародного руху капіталів, його масштаби, динаміка, особливості, наслідки.</p> <p>4.Міжнародні валютно-фінансові відносини. Етапи розвитку світової валютної системи. Особливості сучасного етапу розвитку валютної системи.</p> <p>5.Міграція робочої сили у сучасному світі.</p>	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Форма контролю
1	Тема 1. Сучасні підходи до визначення предмета політичної економії	6	Усна відповідь
2	Тема 2. Сучасні моделі розвитку економічних систем	6	Усна відповідь
3	Тема 3. Реформування відносин власності	6	Усна відповідь
4	Тема 4. Діалектика взаємозв'язку товару та грошей у сучасних умовах	6	Усна відповідь
5	Тема 5. Проблеми зайнятості та заробітної плати у сучасній економіці	4	Усна відповідь
6	Тема 6. Ринок та його інфраструктура	6	Усна відповідь
7	Тема 7. Процес накопичення капіталу	6	Усна відповідь
8	Тема 8. Промисловий капітал та закономірності його обороту	4	Усна відповідь
9	Тема 9. Сучасні теорії витрат виробництва та прибутку	6	Усна відповідь
10	Тема 10. Особливості руху позичкового капіталу в умовах	6	Усна відповідь

	сучасного ринку		
11	Тема 11. Торговий капітал та проблеми його функціонування в сучасній економіці	6	Усна відповідь
12	Тема 12. Аграрні відносини та проблеми їх розвитку	6	Усна відповідь
13	Тема 13. Роль та функції держави в сучасних умовах	6	Усна відповідь
14	Тема 14. Сучасні проблеми суспільного відтворення та економічного зростання	6	Усна відповідь
15	Тема 15. Особливості міжнародних економічних відносин на сучасному етапі розвитку світового господарства	6	Усна відповідь
	Разом	86	

7. Індивідуальні завдання

1. Підготувати реферат за темами, запропонованими викладачем, і доповісти на семінарських заняттях.
2. Підготуватися та взяти участь у методологічних семінарах кафедри за темами, затвердженими кафедрою.

8. Методи контролю

Система оцінювання знань, вмінь та навичок студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські заняття, а також самостійну роботу. Контрольні заходи охоплюють поточний і підсумковий контроль. Перевірка та оцінювання знань студентів проводиться у таких формах: 1. Оцінювання знань студента під час семінарських і практичних занять. 2. Проведення поточного модульного контролю. 3. Проведення підсумкового письмового іспиту. Оцінювання знань студента під час семінарських і практичних занять має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є: а) систематичність, активність та результативність роботи протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни безпосередньо на семінарах; відвідування занять; б) виконання завдань для самостійного опрацювання. Оцінювання студента під час семінарських занять проводиться за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;
- ознайомлення з рекомендованою літературою;
- уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді ситуацій, розв'язанні задач;
- логіка, структура, стиль викладання матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії,
- вміння обґрунтувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Проведення поточно-модульного контролю здійснюється за двома складовими: практичний модульний контроль і лекційний (теоретичний) модульний контроль. Оцінка за практичну складову виставляється за результатами оцінювання знань студентів під час семінарських занять, результатів проведення тестових та практичних самостійних завдань. Лекційний контроль здійснюється у письмовій формі за відповідними білетами. Екзаменаційний білет з навчальної дисципліни включає три завдання практичної спрямованості різного рівня складності. Кожне завдання передбачає володіння студентом у визначеному ступені практичними, теоретичними, аналітичними та науковими компетентностями. У межах володіння відповідними компетентностями кожне завдання оцінюється певною сумою балів, відповідно до рівня їх складності, сумарна кількість яких

складає 40 балів відповідно кваліфікаційними вимогами до спеціалістів усіх спеціальностей

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль та самостійна робота														Разом	Екзамен	Сума	
Розділ 1							Розділ 2							60	40	100	
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14				Т 15
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4				4

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література Базова література

1. Задорожний Г.В., Задорожна О.Г. Соціальне партнерство як сучасний ціннісно-раціональний тренд реалізації імперативу виживання людства на засадах особистісної методології господарствознавства // Модернізація туризмознавства: теорія і практика партнерства: Монографія / [кол. авт.] : за заг. ред. Г.П. Скліяра. – Полтава: ПУЕТ, 2015. – С. 7-32.
2. Задорожний Г. В., Задорожная О. Г. Человекомерная экономическая наука: проблемы методологии. – Харьков: ВННОО имени В. И. Вернадского, 2015. – 416 с.
3. Задорожний Г.В., Задорожная О.Г. О личностной методологии анализа современных социально-экономических асимметрий мирового хозяйства в свете научного наследия М.И. Туган-Барановского // М.И. Туган-Барановський: творча спадщина та сучасна економічна наука. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції до 150-річчя з дня народження М.І. Туган-Барановського (15-16 жовтня 2015) / відп. ред. О.І. Давидов. - Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. – С. 345-352, 524 с.
4. Задорожний Г.В., Задорожна О.Г. Постнекласична економічна наука. Навчально-методичні вказівки для вивчення навчальної дисципліни при підготовці магістрів економіки за спеціалізацією «Міжнародна економіка». – Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2016. - 19 с.
5. Задорожний Г.В., Задорожна О.Г. Глобалістика. Навчально-методичні вказівки для вивчення навчальної дисципліни при підготовці магістрів економіки за спеціалізацією «Міжнародна економіка». – Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2016. - 28 с.

6. Задорожний Г. В., Задорожня О. Г. Проблеми сучасної онтології як судьбоносної науки для виживання людства (препринти доповідей і тези виступів на міждисциплінарному методологічному семінарі). – Харків: ВННОО, 2016. – 63 с.
7. Задорожний Г. В., Задорожня О. Г. Онтологічне знання і затмівення інструментального розуму: судьбоносність глобальної проблеми самозбереження людини/ людства (препринт доповіді до засідання Харківського міждисциплінарного семінару, по священного 20-ліття Харківської Каразинської методологічної школи досліджень господарства, жовтень 2016 р.). - Харків: ВННОО, 2016. – 23 с.
8. Задорожний Г. В., Задорожня О. Г. Людина господарюючий: онтологічні основи цілісної благої життєдіяльності в глобальному кризовому світі (препринт доповіді на міждисциплінарному методологічному семінарі, присвяченому 135-літтю со дня народження П. Тейяра де Шардена і 145-літтю со дня народження С.Н. Булгакова). – 38 с. (1,6 у.п.л.)
9. Задорожний Г. В., Задорожня О. Г. Духовність як основа сьомого «технологічного» укладу і проблема сучасного господарства (препринт наукового доповіді на міждисциплінарному методологічному семінарі). – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразина, 2016. – 25 с.
10. Базилевич В. Д. Економічна теорія: політекономія : підручник / В. Д. Базилевич, В. М. Попов. – 6-те вид., перероб. і доп. – К. : Знання- Прес, 2007. – 720 с.
11. Горбенко Н. Є. Політична економія : навч. посібн. для студ. вищих навч. закл. / Н. Є. Горбенко, М. Й. Дмитренко, І. Ю. Кочума ; Національний банк України ; Університет банківської справи. – К. : УБС НБУ, 2009. – 408 с.
12. Заблодський Б. Ф. Національна економіка : підручник / Б. Ф. Заблодський. – Львів : Новий Світ-2000, 2010. – 582 с.
13. Леоненко П. М. Сучасні економічні системи : навч. посібн. / П. М. Леоненко, О. І. Черепніна. – К. : Знання, 2006. – 430 с.
14. Мочерний С. В. Економічна теорія : навч. посібн. / С. В. Мочерний, – 4-те вид. – К. : Академія, 2009. – 639 с.
15. Національна стратегія розвитку "Україна–2015". – К. : Громадсько- політичне об'єднання "Український форум", 2008. – 53 с.
16. Політична економія (текст) : навч. посібн. / за заг. ред. О. С. Степури ; Ін-т підприємництва за сучасних технологій. – К. : Кондор, 2008. – 405 с.
17. Політична економія (текст) : навч. посібн. / за ред. Г. І. Башнянина і Є. С. Шевчука. – 4-те вид., перероб. і випр. – Львів : Магнолія, 2006, 2010. – 306 с. 41
18. Політична економія (текст) : навч. посібн. / К. Т. Кривенко, В. С. Савчук, О. О. Беляєв та ін. ; за ред. К. Т. Кривенко ; Київ. нац. екон. ун-т ім. Василя Гетьмана. – 2-ге вид., без змін. – К. : КНЕУ, 2009. – 508 с.
19. Політична економія : підручник / В. Г. Федоренко, О. М. Діденко, М. М. Руженський та ін. – К. : Алерта, 2008. – 486 с.
20. Політична економія (текст) : підручник для студентів вищ. навч. закл. / за ред. Ю. В. Ніколасенка ; Акад. муніципального упр. – К. : ЦУЛ, 2009. – 631 с.

Допоміжна література

1. Бережная Н. И. Политическая экономия в структурно-логических схемах / Н. И. Бережная. – Х. : ИД "ИНЖЭК", 2008. – 288 с.
18. Економічна теорія (текст) : навч. посібн. / А. П. Бурляй, А. М. Андрюшенко, Г. І. Серета та ін. – К. : ЦУМ, 2009. – 517 с.
2. Будкін В. І. Особливості бюджетної політики пострадянських держав / В. І. Будкін // Вісник ТНЕУ. – 2010. – № 2.
3. Гражевська Н. І. Економічні системи епохи глобальних змін / Н. І. Гражевська. – К. : Знання, 2008. – 431 с.
4. Григорян Г. М. Место государства в современной рыночной экономике / Г. М. Григорян // Бизнес-Информ. – 2009. – № 1(11). – С. 27–29.
5. Гриценко А. А. Развитие форм обмена, стоимости и денег / А. А. Гриценко. – К. : Основа, 2005. – 192 с.
6. Довбняк Т. Ф. Циклічність української економіки в 2000 – 2008 роках / Т. Ф. Довбняк // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 1. – С. 65–72.
7. Політична економія (текст) : навч. посібн. / за ред. Г. І. Башнянина і Є. С. Шевчука. – 5-те вид. – Львів : Новий Світ–2000, 2007. – 479 с.

8. Кубах Т. Г. Сутність ринку капіталу як економічної категорії / Т. Г. Кубах // Економіка і регіон". – 2008. – № 4(19). – С. 209–212.
9. Курс экономической теории : учебник для вузов / под общ. ред. М. Н. Чепурина, Е. А. Киселевой ; МГИМО(У) МИД России. – 6-е изд., доп. и перераб. – Киров : АСА, 2007. – 847 с.
10. Липов В. В. От архаики к постэкономике. Эволюция форм хозяйствования и развитие экономической теории : монография / В. В. Липов. – Х. : ИД "ИНЖЕК", 2008. – 280 с.
11. Маевский В. Воспроизводство основного капитала и экономическая теория / В. Маевский // Вопросы экономики. – 2010. – № 1. 42
12. Орлов А. Об экономической сущности амортизации / А. Орлов // Вопросы экономики. – 2010. – № 3.
13. Стрішенець О. М. Товарне виробництво і торгівля в Україні (друга половина XVII – кінець XVIII ст.) : монографія / О. М. Стрішенець. – Чернівці : Місто, 2009. – 304 с.
14. Чухно А. А. Предмет економічної теорії / А. А. Чухно // Економічна теорія. – 2009. – № 2. – С. 5